

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Urto/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 4018200515
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4018200515.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, v trestnej veci odsúdeného D. W., v konaní o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku dňa 28. októbra 2019 v Bratislave, o odvolaní krajského prokurátora Krajskej prokuratúry Nitra a advokáta JUDr. Jozefa Dudzika proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018, sp. zn. 2Ntc/20/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Tr. por. rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018, sp. zn. 2Ntc/20/2018, vo výroku o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody sa z r u š u j e.

Podľa § 517 ods. 2 Tr. por. a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. odsúdený D. W. na výkon zvyšku trestu odňatia slobody sa z a r a d' u j e do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. per analogiam sa odvolanie advokáta JUDr. Jozefa Dudzika z a m i e t a, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. októbra 2018, sp. zn. 2Ntc/20/2018 (ďalej len „krajský súd“) rozhodol tak, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky rozhodnutie Korunného súdu v Grimsby z 9. decembra 2016, č. T20167087, právoplatné dňa 9. decembra 2016, ktorým bol občan Slovenskej republiky D. W., narodený X. C. XXXX v G., trvale bytom T. M., O. ulica XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, uznaný za vinného z trestných činov podvodného vyhýbania sa v rozpore s čl. 170 (2) Zákona o manažmente cla a spotrebných daní z roku 1979 a prechovávaní zakázanej zbrane v rozpore s čl. 5 (1) Zákona o strelných zbraniach z roku 1968,

ktorých sa dopustil na tam uvedenom skutkovom základe. Za to bol odsúdenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 4 mesiacov.

Podľa § 517 ods. 2 Tr. por. a § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. krajský súd rozhodol, že odsúdený bude vo výkone tohto trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Z predloženého spisu vyplýva, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol Krajskej prokuratúre Nitra doručený dňa 19. novembra 2018 a že odsúdený, po zákonomnom poučení dňa 22. augusta 2019, odmietol prevziať tento rozsudok vrátane nadväzujúcich listín, pričom v tejto súvislosti vyjadril svoj nesúhlas so zvoleným obhajcom JUDr. Jozefom Dudzikom.

Menovaný advokát bol za obhajcu zvolený dcérou odsúdeného (na základe plnej moci zo dňa 5. decembra 2018, č. l. 137), a to za účelom podania odvolania v jeho prospech. V podanom odvolaní JUDr. Jozef Dudzík uviedol, že nesúhlasí s výkonom uloženého trestu na území Slovenskej republiky, nakoľko odsúdený ako cudzinec vykonávajúci trest vo Veľkej Británii tam požíva isté procesné výhody. Podľa názoru odvolateľa je preto namieste zrušiť rozhodnutie krajského súdu, a tak umožniť odsúdenému vykonať uložený trest vo Veľkej Británii.

V neprospech odsúdeného dňa 23. novembra 2018 napadol krajský prokurátor výrok č. II. rozsudku krajského súdu, týkajúci sa vonkajšej diferenciacie výkonu trestu odňatia slobody.

Poukazujúc na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajský prokurátor uviedol, že nakoľko konanie odsúdeného v bodoch 1. a 2. skutku napĺňa v zmysle slovenského Trestného zákona skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2 písm. e) Tr. zák., potom zaradeniu odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody najlepšie zodpovedá ústav s maximálnym stupňom stráženia. Spáchanie obzvlášť závažného zločinu bez súčasného splnenia podmienok podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. podľa krajského prokurátora vylučuje zaradenie páchatel'a do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Splnenie podmienok pre zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s miernejším stupňom stráženia však krajský súd vo svojom rozhodnutí neodôvodnil. Naopak, v rozpore s príslušným výrokom rozsudku v odôvodnení konštatoval splnenie podmienok pre zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. V nadväznosti na to krajský prokurátor poukázal na skutočnosť, že vyššie označené rozhodnutie Korunného súdu v Grimsby neobsahuje údaj o vonkajšej diferenciacii uloženého trestu odňatia slobody.

V závere podania krajský prokurátor najvyššiemu súdu navrhol, aby odvolací súd z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil odvolaním napadnutý II. výrok rozsudku krajského súdu a následne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol vo veci tak, že odsúdený podľa § 517 ods. 2 Tr. por. a § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“), subsidiárne aplikujúc ustanovenia Trestného poriadku v zmysle § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., sa na úvod zaoberal formálnymi predpokladmi pre podanie odvolania, pričom ich splnenie zistil len u krajského prokurátora.

Ako vyplýva z vyššie uvedeného, JUDr. Jozef Dudzík bol za obhajcu zvolený dcérou odsúdeného, ktorú podľa § 39 ods. 2 Tr. por. v zásade možno považovať za osobu oprávnenú pre takýto úkon. Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zároveň nezistil, že by odsúdený bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo aby jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, a preto sa pre účinné zvolenie obhajcu podľa § 39 ods. 3 Tr. por. a contrario vyžaduje súhlas osoby, ktorej má byť formálna obhajoba poskytovaná - odsúdeného (k tomu viď napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej

republiky z 22. januára 2015, sp. zn. II. ÚS 681/2014, alebo uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. apríla 2015, sp. zn. II. ÚS 234/2015).

V tomto ohľade sa krajský súd písomnou cestou obrátil na odsúdeného, aby oznámil, či súhlasí so svojím zastúpením JUDr. Jozefom Dudzikom v predmetnom odvolacom konaní (č. l. 175). Podaním, ktoré bolo krajskému súdu doručené dňa 4. septembra 2019 odsúdený vyjadril svoj zreteľný nesúhlas s týmto zastúpením (č. l. 192), pričom v zákonnej lehote sám voči rozsudku krajského súdu odvolanie nepodal. Na základe uvedených skutočností, keďže JUDr. Jozef Dudzík v preskúmanom konaní nedisponuje postavením obhajcu obvineného, najvyšší súd jeho odvolanie zamietol ako podané neoprávnenou osobou v zmysle § 316 ods. 1 Tr. por. per analogiam.

Odhliadnuc od uvedeného, aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu došlo v posudzovanej veci k splneniu všetkých zákonných podmienok pre uznanie a výkon rozhodnutia Korunného súdu v Grimsby, resp. nie je vo veci daný žiaden z dôvodov podľa § 16 ods. 1 písm. a) až písm. m), ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. pre odmietnutie jeho uznania.

Odsúdený je totiž štátnym občanom Slovenskej republiky s obvyklým - trvalým pobytom na území Slovenskej republiky v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. Zároveň v zmysle § 16 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z. proti odsúdenému nebolo pre ten istý skutok, ktorý je predmetom uznania a výkonu, právoplatne rozhodnuté slovenským súdom, pričom ani najvyšší súd nemá informáciu, že by proti odsúdenému bolo pre totožný skutok vedené konanie v inom členskom štáte, ktoré sa právoplatne skončilo odsudzujúcim rozsudkom, ktorý už bol vykonaný, v súčasnosti sa vykonáva, alebo už nemôže byť vykonaný podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bol vydaný.

Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že odsúdený nie je vyňatý z pôsobnosti slovenských orgánov činných v trestnom konaní a súdu (§ 8 Tr. por.); podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nie je z dôvodu nedostatku veku v čase spáchania skutku, ktorý je predmetom uznávacieho konania, trestne nezodpovedný (§ 22 Tr. zák.) a výkon rozhodnutia nie je premlčaný, hoci na inkriminovaný trestný čin je daná aj právomoc slovenských orgánov (§ 4 Tr. zák.).

V posudzovanej veci pritom neprichádzalo do úvahy posudzovanie obojstrannej trestnosti inkriminovaného trestného činu, nakoľko v štáte pôvodu zaň možno uložiť trest odňatia slobody, ktorého horná hranica trestnej sadzby je aspoň tri roky a justičný orgán štátu pôvodu ho v osvedčení o vydaní rozhodnutia zároveň označil priradením ku kategórii trestných činov nedovolené obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami (§ 4 ods. 2, ods. 3 písm. e) zákona č. 549/2011 Z. z.).

Eventuálny nesúhlas odsúdeného s odovzdaním výkonu rozhodnutia štátu pôvodu, pre lepšie podmienky výkonu trestu odňatia slobody vo Veľkej Británii, by bol právne irelevantný, nakoľko so zreteľom na ustanovenie § 16 ods. 1 písm. g), § 2 zákona č. 549/2011 Z. z. a čl. 6 bodu 2 písm. a) Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV sa takýto súhlas odsúdenej osoby nevyžaduje, ak sa rozsudok spolu s osvedčením postupuje členskému štátu, ktorého štátnu príslušnosť má odsúdená osoba a v ktorom žije.

Z porovnania predloženého osvedčenia s rozsudkom štátu pôvodu je tiež zrejmé, že si navzájom obsahovo zodpovedajú, pričom osvedčenie je úplné a vyplýva z neho, že odsúdený sa osobne zúčastnil konania, ktoré viedlo k vydaniu uznávaného rozhodnutia a že dĺžka výkonu trestnej sankcie, ktorá má byť (podľa stavu v čase doručenia osvedčenia) vykonaná, nie je kratšia ako šesť mesiacov a nezahŕňa opatrenia týkajúce sa psychiatrickej alebo zdravotnej starostlivosti, alebo iné opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, ktoré nemožno vzhľadom na právny poriadok Slovenskej republiky alebo na systém jej zdravotníctva vykonať.

Okrem toho treba poukázať na skutočnosť, že v posudzovanej veci neprichádza do úvahy čiastočné uznanie a výkon rozhodnutia štátu pôvodu, pričom inkriminovaný skutok sa podľa právneho poriadku Slovenskej republiky nepovažuje za spáchaný čiastočne alebo v celom rozsahu na území Slovenskej republiky v zmysle § 3 ods. 2 Tr. zák.

Na strane druhej, krajský súd pochybil, keď v ním zadovážených lustráciách prehliadol, že na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2T/62/2016, sa voči odsúdenému vedie trestné stíhanie za skutok, ktorého sa mal dopúšťať od 6. januára 2016 do 3. marca 2016. Za danej situácie mal krajský súd ešte pred svojim rozhodnutím vyžiadať súhlas štátu pôvodu v súlade s § 16 ods. 1 písm. k), § 21 ods. 2 písm. g) zákona č. 549/2011 Z. z., čo však neurobil (k danému postupu bližšie vid' R 15/2016). V nadväznosti na to odvolací súd skúmal stav predmetného konania a zistil, že medzičasom došlo uznesením Krajského súdu v Nitre z 15. októbra 2019, sp. zn. 2To/90/2019, k jeho právoplatnému zastaveniu. Požiadavka po udelení súhlasu štátom pôvodu, v zmysle naposledy označených ustanovení, sa tak už v tomto štádiu konania stala bezpredmetnou.

Vo vzťahu k odvolacej argumentácii JUDr. Jozefa Dudzika najvyšší súd osobite dodáva, že z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že vzájomné uznávanie rozhodnutí predstavuje „základný kameň“ súdnej spolupráce, znamená, že štáty sú v zásade povinné uznať a vykonať rozhodnutie štátu pôvodu a odmietnuť ho môžu len v stanovených prípadoch, ktorých úplný výpočet je v podmienkach Slovenskej republiky koncentrovaný v § 16 ods. 1 písm. a) až písm. m), ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. Ako najvyšší súd poznamenal vyššie, keďže odsúdený má slovenské štátne občianstvo s trvalým pobytom v Slovenskej republike, potom v jeho prípade je splnená podmienka pre uznanie a výkon rozhodnutia štátu pôvodu podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 549/2011 Z. z., a teda nie je u neho daný dôvod odmietnutia podľa § 16 ods. 1 písm. f) tohto zákona. Nakoľko tvrdenie o lepších podmienkach pre výkon trestu odňatia slobody vo Veľkej Británii nespadá pod žiaden z dôvodov uvedených v označenom taxatívnom výpočte, potom ani najvyšší súd by pri svojom rozhodovaní na túto okolnosť neprihliadol.

Na strane druhej, najvyšší súd prisvedčil názoru o nesprávnosti zaradenia odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák., avšak z iných než krajským prokurátorom uvádzaných dôvodov.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na svoj judikovaný záver, podľa ktorého sa v uznávacom konaní neposudzuje, či by odsúdená osoba bola tiež uznaná za vinnú a bol by jej uložený rovnaký trest, ak by sa trestné konanie viedlo podľa predpisov vykonávajúceho štátu. Kritériá ustanovené § 17 zákona č. 549/2011 Z. z., podľa ktorých nesmie prevzatý výrok o treste zhoršiť postavenie odsúdeného a má v čo najväčšej miere zodpovedať pôvodne uloženej sankcii, je preto nutné vzťahovať aj na vonkajšou diferenciaciu trestu v zmysle nášho Trestného zákona (vid' R 122/2014).

Z podkladov tvoriacich súčasť predloženého spisového materiálu pritom vyplýva, že v krajine pôvodu bol odsúdený zaradený na výkon trestu odňatia slobody do kategórie B (č. l. 74), a teda v poradí do druhej najprísnejšej kategórie v rámci štvorstupňovej diferenciacie od A po D. Predmetná kategória B je charakterizovaná tým, že sú do nej umiestňované osoby, pri ktorých musí byť podstatne sťažená možnosť ich úniku, avšak nevyžadujú sa najprísnejšie bezpečnostné opatrenia.

Najvyšší súd zastáva názor (porovnaj s uznesením najvyššieho súdu z 19. februára 2019, sp. zn. 4 Urto 1/2019), že uvedenému popisu v podmienkach Slovenskej republiky najpriliehavšie zodpovedá zaradenie odsúdeného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák.

Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti, rozhodol najvyšší súd spôsobom, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.